

8 NOV. 1993

1) Kommunalbestyrelsesmedlem Mia Madsen	2. kommunekontor
1992/1130/153-1
2) Kommunalbestyrelsesmedlem John Barber	gl

1/2)

Ved brev af 26. februar 1992 med bilag har De og kommunalbestyrelsesmedlem John Barber/Mia Madsen rettet henvendelse til Indenrigsministeriet om Tilsynsrådet for Københavns Amts udtalelser af 21. november 1991 til bl.a. Dem vedrørende Brøndby Kommunalbestyrelses aftale med Brøndbyernes Idrætsforening Fodbold A/S (BIF A/S) om udvidelse og benyttelse af det kommunen tilhørende Brøndby Stadion.

De har i brevet af 26. februar 1992 anmodet Indenrigsministeriet om at vurdere, om Brøndby Kommune ved den omhandlede aftale har ydet tilskud til BIF A/S.

De har endvidere bedt ministeriet om at udtale sig om, hvorvidt kommunen i det foreliggende tilfælde lovligt har kunnet yde støtte til professionel fodbold.

Herudover har De anmodet om en udtalelse fra ministeriet om, hvorvidt borgmester Kjeld Rasmussen var inhabil ved Brøndby Kommunalbestyrelses behandling af aftalen.

Endelig har De anmodet Indenrigsministeriet om over for tilsynsrådet at påpege det uheldige i, at tilsynsrådet fremsendte sit svar til Dem på Deres klage til rådet over sagen via rådhuset i Brøndby Kommune på en sådan måde, at borgmesteren blev bekendt med svaret før Dem.

Indenrigsministeriet har ved brev af 21. juli 1992 anmodet Tilsynsrådet for Københavns Amt om en udtalelse til Deres klage.

Tilsynsrådet har svaret ministeriet ved brev af 17. august 1992 med bilag.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Brøndby Kommune ved den omhandlede aftale har ydet tilskud til BIF A/S, fremgår følgende af sagen:

Den 16. september 1991 blev der underskrevet en aftale om Brøndby Stadion, opvisningsbanen m.v. mellem Brøndby Kommune og BIF A/S. Aftalen har følgende ordlyd:

"§ 1

Brøndby Kommune indrømmer herved BIF A/S ret til at bruge opvisningsbanen med tilhørende bygninger og faciliteter i det kommunalt ejede Brøndby Stadion til egne arrangementer.

Opvisningsbanen og bygninger må alene anvendes til idrætsformål, fortrinsvis fodbold, og brugen må ikke overlades til andre, jf. dog tillige § 9.

Arrangementer, der ikke har karakter af idrætsarrangementer, må kun afholdes efter kommunens skriftlige samtykke.

§ 2

Brugen begynder den 1. oktober 1991 og ophører den 30. september 2021 uden opsigelse.

§ 3

BIF A/S har pligt til for egen regning inden den 1. april 1992

- 1) at fjerne atletikanlægget
- 2) at etablere grønsvær på det eksisterende atletikanlæg
- 3) at fuldføre overdækkede tribuneanlæg i parcellens nordlige og sydlige del, således at stadions samlede tilskuerkapacitet udgør ca. 20.000
- 4) at opretholde en stor og sund amatørafdeling til gavn for børn og unge i Brøndby Kommune.

§ 4

For benyttelsen af opvisningsbanen med bygninger betaler BIF A/S til kommunen:

- 1) 10% af bruttoentréindtægter excl. moms af danske fodboldkampe og
- 2) 5% af bruttoentréindtægter excl. moms af internationale kampe.
- 3) Lysafgift med kr. 1000 (der reguleres, jfr. nedenfor) såfremt lysanlægget anvendes.

Beløbet betales umiddelbart efter hver kamp.

BIF A/S skal på kommunens forlangende dokumentere de nævnte entréindtægter. Samtidigt med betalingerne til Brøndby Kommune betaler BIF A/S til Brøndbyernes Idrætsforening det samme beløb til foreningens ungdomsarbejde i amatørafdelingen. De ovennævnte beløb reguleres fuldt ud med stigninger i nettoprisindekset med nettoprisindeks pr. 1. januar 1992 som basis. Når oplysning herom foreligger, suppleres nærværende aftale med oplysning herom.

§ 5

Kommunen vedligeholder grund, bygninger og elektriske installationer og betaler el, vand, varme, bygningsbrandforsikringspræmie og skatter og afgifter. Udgifter til kontrollører, stadionlæge m.v. er kommunen uvedkommende.

Evt. øvrige udgifter fordeles efter aftale mellem parterne.

§ 6

Senest ved brugsforholdets ophør tilfalder de af BIF A/S opførte bygninger og anlæg Brøndby Kommune.

Købesummen svarer til anskaffelsessummen for de af BIF A/S opførte bygninger og anlæg:

- 1) Tribuneanlæg, jfr. nærværende aftale § 3,3, samt udgifter til
- 2) Fjernelse af atletikanlæg og etablering af grønsvær.
- 3) Etablering af sikkerhedshegn til internationale kampe.

Anskaffelsessummen og dermed købesummen, fastsættes, når de ovennævnte arbejder er fuldført og revideret anlægsregnskab er godkendt af BIF A/S og Brøndby kommunalbestyrelse.

Anskaffelsessummen forrentes ikke.

Købesummen berigtiges ved, at Brøndby Kommune til BIF A/S betaler et beløb, svarende til det til enhver tid af BIF A/S til kommunen betalte beløb for benyttelse af opvisningsbanen m.v. og lysafgift, jfr. nærværende aftale, § 4, indtil købesummen er betalt. Beløbene forrentes ikke.

Når købesummen er betalt, overgår ejendomsretten til tribunebygningerne m.v. til kommunen, og BIF A/S forpligter sig til at udstede de fornødne adkomstdokumenter. Bygningerne tilfalder

kommunen ved brugsforholdets ophør den 30. september 2021, selv om købesummen, via de ovenfor stipulerede betalinger, ikke måtte være fuldt ud betalt, og kommunen er ikke forpligtet til at betale det resterende beløb.

Bygningerne må ikke afhændes eller pantsættes, udlejes eller gives i brug til tredjemand.

I tilfælde af BIF A/S's konkurs ophører nærværende aftale, og bygningerne tilfalder Brøndby Kommune for det beløb, som via de ovenfor stipulerede betalinger allerede måtte være betalt.

Til sikkerhed for BIF A/S's overdragelse af bygningerne til Brøndby Kommune som ovenfor nævnt vil nærværende bestemmelse, § 6, være at tinglyse som pantstiftende på de pågældende bygninger for et beløb, svarende til den i nærværende bestemmelse fastsatte anskaffelsessum for bygninger m.v.

Når oplysning om dennes størrelse foreligger, tilføres nærværende aftale en bestemmelse herom.

Panteretten respekterer ingen pantegæld.

Med hensyn til de ejendommen påhvilende servitutter og andre byrder henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Påtaleberettiget er Brøndby Kommune.

....

§ 8

Såfremt den i § 3, 1. afsnit, nævnte tidsfrist ikke overholdes, kan kommunen hæve aftalen som misligholdt.

Herudover kan kommunen hæve aftalen i følgende tilfælde:

- a. Når leje eller anden pligtig pengeydelse ikke er betalt rettidigt
- b. Når opvisningsbanen m.v. benyttes til andet end aftalt og BIF A/S ikke trods kommunens indsigelse er ophørt hermed.
- c. Når BIF A/S helt eller delvis overlader brugen af det lejede til en anden.
- d. Når BIF A/S trods kommunens påmindelse tilsidesætter sine pligter til at iagttage god skik og orden i ejendommen.
- e. Når BIF A/S i øvrigt misligholder sine forpligtelser på en sådan måde, at fjernelse er påkrævet.

Kommunen kan dog ikke påberåbe sig de i nærværende bestemmelse, litra a - e nævnte forhold, hvis de er rettet, inden kommunen hæver lejeaftalen.

Ophæves aftalen, skal BIF A/S erstatte kommunen ethvert tab.

BIF A/S har pligt til stedse at foranledige og bekoste, at de i § 3 nævnte bygninger stedse er forsikret mod bygningsskade, herunder mod brand.

I tilfælde af aftalens ophævelse tilfalder tribunebygningerne kommunen for det beløb, som via de i § 6 stipulerede betalinger, allerede måtte være betalt.

§ 9

BIF A/S har pligt til vederlagsfrit at stille opvisningsbanen og omklædnings- og badefaciliteter til rådighed for amatørafdelingen og kommunen efter nærmere aftale.

....

§ 13

Denne aftale er indgået under forbehold af samtykke fra Brøndby Kommunalbestyrelse og Tilsynsrådet for Københavns Amt."

I et brev af 19. september 1991 til tilsynsrådet anførte De bl.a., at den omhandlede aftale efter Deres opfattelse betød, at BIF A/S reelt kunne benytte Brøndby Stadion gratis. De fandt det endvidere usædvanligt, at kommunen i henhold til aftalen omgæende skulle afdrage på et køb af en ejendom, som kommunen først ville få rådighed over om 30 år.

Sekretariatet for Tilsynsrådet for Københavns Amt har - i et notat udarbejdet til brug for tilsynsrådets behandling den 21. november 1991 af 5 sager vedrørende Brøndby Kommunes relationer til BIF A/S - bl.a. anført følgende om aftalens indhold:

"Brøndby Kommune kunne fuldt lovligt selv investere i en modernisering og udbygning af stadionanlægget, men har valgt - lige som Københavns Idrætspark - at overlade opgaverne til mere kapitalstærke kræfter; i dette tilfælde den professionelle fodboldklub A/S. Det synes at være en ret snedig aftale, der er indgået, idet kommunen ikke alene slipper for en belastende investering, men sikrer samtidig, at den underholdning, der ligger i fodboldklubbens kampe, fortsat sker i Brøndby. Klubben fristes således ikke til at flytte sine kampe til Idrætsparken, når det nye stadion her står færdigt.

....

Det er svært at se, at der skulle ligge en særlig økonomisk favorisering af den professionelle fodboldklub i den indgåede

aftale. Aftalen er ret favorabel set fra kommunens side. Kommunen får et internationalt stadion uden at investere noget og løber ingen risiko. Hvis den professionelle fodboldklub klarer sig mindre godt, er kommunen sikker på at få anlægget stillet vederlagsfrit til rådighed, når brugsperioden er udløbet, men hvis holdet klarer sig godt, er der chance for, at købesummen er "slidt af" før tiden.

.....

Det er som nævnt højst tvivlsomt, om der overhovedet er tale om nogen støtte til BIF A/S. Det afhænger af, hvor godt det professionelle hold klarer sig i de kommende år - klarer de sig godt, er aftalen økonomisk fordelagtig for dem, men så er det også deres egen fortjeneste."

På denne baggrund udtalte tilsynsrådet i brevet af 21. november 1991 til Dem bl.a. følgende:

"Det er iøvrigt tvivlsomt, om der overhovedet er noget støtteelement indbygget i den indgåede aftale med aktieselskabet. Det vil først vise sig over en årrække. Aftalen kan meget vel vise sig at være til større fordel for Brøndby kommune end for BIF A/S."

Tilsynsrådet meddelte ved brev af 21. november 1991 til Brøndby Kommune, at rådet kunne godkende aftalen mellem BIF A/S og kommunen under forudsætning af enkelte ændringer. Ved brev af 21. februar 1992 til kommunen meddelte tilsynsrådet, at rådet kunne godkende aftalen endeligt.

I Deres brev af 26. februar 1992 til Indenrigsministeriet har De til tilsynsrådets udtalelse af 21. november 1991 til Dem bemærket følgende:

"SF's gruppe finder denne udtalelse ejendommelig, idet kontrakten mellem Brøndby Kommune og BIF A/S netop stipulerer, at det udlæg, BIF A/S har til udvidelse af tilskuerkapaciteten, dækkes ind af Brøndby Kommune over 30 år, idet BIF A/S i princippet ikke betaler løbende udgifter for de kampe, der spilles på Brøndby Stadion. Stadionudbygningen, som finansieres ad denne vej, er ønsket af BIF A/S som ramme om egne fodboldkampe. Da BIF A/S i princippet nu er ene-bruger af Brøndby Stadion, og da de, ud over de indledende udlæg, i princippet ikke har udgifter til deres kampe på hjemmebane, kan SF's gruppe ikke fortolke forholdene på anden måde, end at Brøndby Kommune derved yder tilskud til aktieselskabet."

Tilsynsrådet for Københavns Amt har hertil i brevet af 17. august 1992 til Indenrigsministeriet bl.a. anført følgende:

"Det skal fremhæves, at banelejen er fastsat efter nøjagtig samme principper som hidtil, og at disse principper falder godt i tråd med den baneleje, der andre steder i landet bliver betalt af storklubber for benyttelsen af kommunale anlæg eller selvejende anlæg. Efter den hidtidige ordning blev banelejen betalt til amatøridrætsforeningen i stedet for til kommunen. Efter den nye aftale skal kun halvdelen af banelejen tilfalde amatørafdelingen, medens den anden halvdel skal afskrives på de af BIF A/S foretagne investeringsudgifter. Når anlægget er afskrevet, vil kommunen overtage det kvit og frit. Det er svært at se, at den ny ordning skulle indebære et kommunalt tilskud til aktieselskabet. Der er snarere tale om det modsatte."

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Brøndby Kommune i det foreliggende tilfælde lovligt har kunne yde tilskud til professionel fodbold, fremgår følgende af sagen:

Ved brev af 22. august 1991 anmodede De Tilsynsrådet for Københavns Amt om bl.a. at vurdere, om en kommune gratis eller for symbolsk betaling kunne stille et kommunalt område til rådighed for en erhvervsvirksomhed som BIF A/S. I brevet anførte De bl.a., at de store sportsvirksomheder bliver mere og mere forretningsprægede, og at en kommune i henhold til kommunalfuldmagtsreglerne ikke må yde støtte til erhvervsvirksomhed.

Af vedtægterne for BIF A/S fremgår, at selskabet har følgende formål:

"§ 2

Selskabets formål er at drive professionel fodbold, handel samt investering, herunder investering i fast ejendom i såvel ind- som udland."

Tilsynsrådet for Københavns Amt udtalte i brev af 21. november 1991 til Dem bl.a. følgende om det omhandlede spørgsmål:

"I relation til den indgåede aftale med BIF A/S, som tilsynsrådet samtidig hermed har godkendt, har rådet lagt vægt på, at kommunalfuldmagten ikke forhindrer en kommune i at yde støtte til en professionel fodboldklub."

Tilsynsrådet henviste samtidig til et i kopi vedlagt brev af samme dato til Brøndby Kommunalbestyrelse, hvoraf bl.a. fremgik følgende:

"Indenrigsministeriet har i en skrivelse af 13. april 1983 udtalt, at støtte til en professionel fodboldafdeling er i overensstemmelse med gældende regler for kommunernes virksomhed, i det omfang formålet er at fremme fodboldsporten og at tilgodese almenhedens interesse i at kunne overvære sportslig underholdende foldboldkampe."

I Deres brev af 26. februar 1992 til Indenrigsministeriet har De henledt opmærksomheden på, at tilsynsrådet i brevet af 21. november 1991 til Brøndby Kommunalbestyrelse ikke har refereret hele Indenrigsministeriets udtalelse af 13. april 1983. De har bl.a. om ministeriets brev af 13. april 1993 anført følgende:

"Skrivelsen afsluttes med, at lovligheden må afhænge af forholdene i det enkelte tilfælde. Mangler der tilfredsstillende oplysninger, om at kommunen i en situation, hvor flere klubber konkurrerer om at erhverve spillere, eller hvor der er tale om at tilvejebringe et overskud til anpartshavere m.v., yder støtte af skatteydermidler til fremme af professionel fodbold, kan dette føre til, at støtten anses for stridende mod de regler, der gælder for kommunernes virksomhed. SF's gruppe i kommunalbestyrelsen mener, at netop oplysningerne herom er mangelfulde, eller at de endog peger mod, at det netop er de af Indenrigsministeriet fremhævede ulovlige forhold, som kan siges at gøre sig gældende i forholdet mellem Brøndby Kommune og aktieselskabet BIF A/S."

Tilsynsrådet udtalte hertil i brevet af 17. august 1992 til Indenrigsministeriet bl.a. følgende:

"Når kun 1. halvdel af Indenrigsministeriets skrivelse af 13. april 1983 er citeret i tilsynsrådets nævnte skrivelse, hænger det sammen med, at det netop var denne halvdel, der var interessant i forhold til de fremførte synspunkter om, at en kommune overhovedet ikke kunne yde støtte til en professionel fodboldafdeling. At det ikke har været tilsynsrådets hensigt at underkende værdien af den anden halvdel af ministeriets konklusion, fremgår vist meget tydeligt af, at rådet er gået konkret ind i en vurdering af, om støtten i det foreliggende tilfælde har været lovlige."

Vedrørende Deres spørgsmål om, hvorvidt borgmester Kjeld Rasmussen var inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af den omtalte aftale, fremgår følgende af sagen:

I brevet af 22. august 1991 til tilsynsrådet anmodede De med udgangspunkt i den foreliggende sag tilsynsrådet om at oplyse, om medlemmer af en kommunalbestyrelse var inhabile ved kommunalbestyrelsens behandling af aftaler med et aktieselskab om benyttelse af kommunens faciliteter, såfremt de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmer var medlemmer af en forening, der enten indgik i aktieselskabets moderselskab, eller ejede aktier i det pågældende aktieselskab.

Det fremgår af sagen, at Brøndby Kommunalbestyrelse behandlede aftalen om udvidelse og benyttelse af Brøndby Stadion på to møder, henholdsvis den 14. august og den 11. september 1991. Borgmester Kjeld Rasmussen deltog i begge møder.

Om inhabilitetsspørgsmålet oplyste Brøndby Kommune i brev af 14. november 1991 til tilsynsrådet bl.a. følgende:

"I relation til borgmesterens engagement i BIF A/S kan det oplyses, at borgmesteren tidligere har været almindeligt medlem af en støtteforening for BIF - benævnt "BIF's venner".

Foreningens formål er at fungere som støtteforening for Brøndbyernes Idrætsforening, og i tilfælde af støtteforeningens ophør tilfalder aktiverne BIF's amatørafdeling.

....

Borgmesterens medlemskab af støtteforeningen "BIF's venner" har været af ideel karakter og efter det oplyste helt uden personlig økonomisk interesse, og endvidere af en så fjern og indirekte art i relation til BIF A/S, at der ikke har været tale om inhabilitet for borgmesteren i forbindelse med kommunens indgåelse af den nævnte aftale med Brøndbyernes I.F. Fodbold A/S om Brøndby Stadion, opvisningsbanen m.v."

Af tilsynsrådets ovenfor omtalte notat til brug for tilsynsrådets behandling af sagen den 21. november 1991 fremgik, at BIF A/S på tidspunktet for aftalens indgåelse havde en aktiekapital på 24 mio. kr., hvoraf 3,6 mio. kr. var A-aktier og de resterende 20,4 mio. kr. var B-aktier. Alle A-aktierne, der repræsen-

terede majoriteten af stemmerne i BIF A/S, ejedes af Euro Sports-
holding A/S. Euro Sportsholding A/S havde en kapital på 3,9 mio.
kr. 1/3 af aktierne i Euro Sportsholding A/S ejedes af Brøndby
Idrætsforening (amatørklubben), 1/3 ejedes af støtteforeningen
BIF's Venner og 1/3 ejedes af foreningen BIF's Veteraner.

Af notatet fremgår endvidere, at BIF's Venner er en forening med
højst 20 medlemmer, der vælges ved selvsupplering. Foreningen
BIF's Veteraner består af personer, der har udført 15 års uløn-
net arbejde i Brøndby Idrætsforening.

Tilsynsrådet udtalte i brevet af 21. november 1991 følgende til
Dem vedrørende spørgsmålet om habilitet:

"I relation til spørgsmålet om borgmester Kjeld Rasmussens inha-
bilitet skal tilsynsrådet bemærke, at borgmesteren i hvert fald
ikke var inhabil ved kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse af
aftalen med BIF A/S, idet borgmesteren på det tidspunkt havde
udmeldt sig af foreningen BIF's Venner. Det er iøvrigt tilsyns-
rådets opfattelse, at borgmesteren heller ikke var inhabil ved
kommunalbestyrelsens 1.behandling af spørgsmålet om udbygning af
stadion på mødet den 14. august 1991. Borgmesteren er ikke og
har ikke været medlem af aktieselskabets bestyrelse, der har
været den direkte modpart i forhandlingerne, og tilsynsrådet er
enig med kommunalbestyrelsen i, at det forhold, at borgmesteren
er medlem af en forening, der ejer aktier i et selskab, der igen
ejer aktier i det selskab, som kommunen forhandler med, ikke kan
gøre borgmesteren inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af
forhandlingsresultatet."

I Deres brev af 26. februar 1992 til Indenrigsministeriet har De
fastholdt, at borgmester Kjeld Rasmussen efter Deres opfattelse
var inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af den omhandle-
de aftale. De har særligt fremhævet det habilitetsproblem, der
efter Deres opfattelse ligger i "en så fremtrædende beslutnings-
tagers nære partsforhold til en betydelig økonomisk virksomhed i
egen kommune". De finder endvidere, at "mange aktiviteter om-
kring Borgmesterens person og BIF A/S, som virksomhed, virker
til at fremme udbyttet for begge parter, selv om de først og
fremmest har økonomisk betydning for aktieselskabet."

Hertil har tilsynsrådet i brevet af 17. august 1992 til Indenrigsministeriet bl.a. anført følgende:

"At borgmesteren på egne og kommunens vegne har været interesseret i, at der skabes de bedste rammer om den fodboldklub, der bærer kommunens navn og har været med til at udbrede kendskabet til kommunen også uden for landets grænser, er forståeligt og fuldt legalt, men det er ikke det samme som, at der er tale om inhabilitet. Borgmesteren har i sine forhandlinger med klubben varetaget kommunens interesser."

For så vidt angår tilsynsrådets fremgangsmåde ved fremsendelse af besvarelser af spørgsmål fra Dem fremgår endelig følgende af sagen:

Tilsynsrådet har i brevet af 17. august 1992 til Indenrigsministeriet bl.a. henvist til rådets skrivelse af 5. marts 1992 til Dem, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Tilsynsrådets afgørelser og udtalelser og kopier af disse afsendes normalt som almindelig post i umiddelbar forlængelse af det møde i tilsynsrådet, hvor den pågældende sag har været behandlet.

Når mødet i tilsynsrådet er afsluttet, og sagen ikke er af en ganske særlig karakter, er tilsynsrådets sekretariat normalt villig til - ved personlige eller telefoniske henvendelser fra den implicerede kommune eller andre - at oplyse om rådets afgørelse, ligesom en anmodning om eventuelt selv at hente rådets skriftlige meddelelse normalt imødekommes. Efter telefaxens udbredelse er sekretariatet i reglen også villig til at anvende denne kommunikationsvej, hvis der fremsættes ønske om det.

...

Da tilsynsrådet modtog en anmodning fra Brøndby kommune om at få de breve, der vedrørte kommunen, sendt pr. telefax, blev anmodningen imødekommet helt i overensstemmelse med sædvanlig praksis."

I brevet af 17. august 1992 til Indenrigsministeriet har tilsynsrådet endvidere anført følgende:

"Det skal bemærkes, at rådet foranlediget af den senere sag har haft en principiell diskussion om udsendelsen af tilsynsrådets afgørelser. Der er i rådet enighed om, at det ikke vil være rig-

tigt at afvise en kommunes ønske om at blive orienteret via det moderne kommunikationsmiddel, telefax, men at det på den anden side rejser et problem i forhold til klagerne, der ikke råder over telefax. Tilsynsrådet benytter derfor i sådanne tilfælde den fremgangsmåde at søge telefonisk at orientere klagerne om afgørelsen og tilbyder dem, enten at de kan hente brevet i sekretariatet eller at telefaxe afgørelsen til et opgivet nummer. Er der tale om kommunalbestyrelsesmedlemmer, tilbydes telefax til det kommunale telefaxnummer. Det skulle dermed i de fleste tilfælde være sikret, at klagerne modtager orientering samtidig med kommunen."

Ved brev af 30. marts 1993 anmodede Indenrigsministeriet Kulturministeriet om en udtalelse om, hvorvidt der i Kulturministeriets lovgivning var hjemmel til eller noget til hinder for indgåelsen af den foreliggende aftale mellem BIF A/S og Brøndby Kommune. Kulturministeriet oversendte den 31. marts 1993 brevet til besvarelse i Undervisningsministeriet, idet folkeoplysningsområdet ved regeringsskiftet var overgået til Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet oplyste ved brev af 25. august 1993 bl.a. følgende:

"I den anledning skal man udtale, at efter §§ 22 og 23 i lov om støtte til folkeoplysning skal ledige offentlige lokaler og udendørsanlæg, der tilhører kommunen, stilles vederlagsfrit til rådighed til virksomhed inden for lovens område.

Lovens bestemmelser om lokaleanvisning må for at kunne gennemføres efter deres hensigt forudsætte, at kommunen ikke kan disponere i form af udlejning af lokaler og udendørsanlæg til virksomhed inden for lovens område.

Lokaler og udendørsanlæg skal kun anvises til folkeoplysende virksomhed, når de er ledige, det vil sige, når kommunen ikke selv bruger dem eller har disponeret til anden side.

Dette indebærer bortset fra det ovennævnte om udlejning til virksomhed inden for lovens område en fri dispositionsret for kommunen over kommunale lokaler og udendørsanlæg.

Lov om støtte til folkeoplysning omfatter alene den frie folkeoplysende virksomhed og skal sikre offentlige tilskud og lokaler hertil.

Kommerciel virksomhed som f.eks. en professionel fodboldklub som den omhandlede falder uden for lovens område.

Således som sagen foreligger oplyst, synes lov om støtte til folkeoplysning hverken at give hjemmel til eller være til hinder for indgåelse af den pågældende aftale."

Endelig har Brøndby Kommune den 22. oktober og den 3. november 1993 efter telefonisk anmodning fra Indenrigsministeriet fremsendt forskelligt materiale vedrørende sagen, herunder BIF A/S' anlægsregnskab for opvisningsbanen på Brøndby Stadion samt tingbogsudskrifter vedrørende adkomstforholdene til grunden og til bygningerne på stadion. Det fremgår af det indsendte materiale bl.a., at BIF A/S' anlægsudgifter har andraget ca. 19 mio. kr.

Brøndby Kommune har herudover i brev af 3. november 1993 til ministeriet bl.a. oplyst, at den amatørafdeling, som er omtalt i § 3, punkt 4, i den ovenfor citerede aftale mellem Brøndby Kommune og BIF A/S om Brøndby Stadion, opvisningsbanen m.v., er amatørforeningen Brøndbyernes Idrætsforening. BIF A/S har således ikke oprettet en amatørafdeling. Kommunen har endvidere oplyst, at det beløb, som BIF A/S har skullet betale til kommunen - d.v.s. 10% henholdsvis 5% af entréindtægterne - i perioden 1. oktober 1991 til 30. juni 1993 har andraget ca. 360.000 kr., heraf 107.000 kr. for perioden 1. januar 1993 til 30. juni 1993.

Indenrigsministeriets udtalelse:

Indenrigsministeriet skal i anledning af Deres henvendelse indledningsvis udtale, at det tilsyn, som de almindelige kommunale tilsynsmyndigheder udøver over for kommunerne, er et retligt tilsyn. Det betyder, at tilsynet kun omfatter spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 526 af 22. juni 1993). De kommunale tilsynsmyndigheder kan således ikke tage stilling til spørgsmål om hensigtsmæssigheden af kommunernes sagsbehandling eller spørgsmål vedrørende skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der følger af lovgivningen.

Indenrigsministeriet er ikke almindelig klageinstans i forhold til tilsynsrådene. Ministeriet tager derfor normalt kun sager op til vurdering, såfremt ministeriet har grund til at antage, at den retsopfattelse, tilsynsrådet har givet udtryk for, er urigtig eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse. Indenrigsministeriet tager således ikke stilling til tilsynsrådernes sagsbehandling, herunder spørgsmål om, hvorvidt sagsbehandlingen er i overensstemmelse med god forvaltningsskik.

Vedrørende Deres spørgsmål om, hvorvidt aftalen mellem Brøndby Kommune og BIF A/S om Brøndby Stadion, opvisningsbanen m.v. indebærer et kommunalt tilskud til BIF A/S, skal ministeriet udtale følgende:

Kommuner kan - som anført af tilsynsrådet - lovligt tilvejebringe sportsanlæg og forestå udvidelser af f.eks. opvisningsbaner og tilskuerkapacitet.

Det antages endvidere, at kommuner i henhold til de uskrevne retsregler om kommunernes opgavevaretagelse mod betaling kan stille sportsanlæg til rådighed for professionelle idrætsaktiviteter, idet kommunerne herved medvirker til at fremme interessen for idræt. Det er imidlertid en betingelse, at der ikke i forbindelse med udlejning af anlæggene ydes tilskud til erhvervsdrivende selskaber eller enkeltpersoner. Lejen skal derfor fastsættes i overensstemmelse med det lejedes værdi. Fastsættelse af det lejedes værdi skal bl.a. ske på baggrund af sammenligning med den leje, som er almindeligt gældende i området for tilsvarende anlæg med hensyn til beliggenhed, art, størrelse, kvalitet, udstyr og vedligeholdelsesstandard. Da der kun eksisterer et begrænset antal anlæg af den omhandlede karakter, vil en sammenligning med den leje, som betales for tilsvarende anlæg andre steder i landet, efter Indenrigsministeriets opfattelse ligeledes kunne tillægges betydning.

Efter en samlet vurdering af aftalen mellem Brøndby Kommune og BIF A/S finder Indenrigsministeriet ikke grundlag for at udtale,

at Tilsynsrådet for Københavns Amt har handlet i strid med lovgivningen ved ikke at udtale, at aftalen var ulovlig.

Om baggrunden for denne vurdering kan nærmere oplyses følgende:

Indledningsvis bemærkes, at en kommunalbestyrelse efter almindelige kommunalretlige grundsætninger er forpligtet til at forvalte kommunens økonomiske ressourcer på en rimelig, fornuftig og forsvarlig måde. Der tilkommer imidlertid kommunalbestyrelsen en betydelig frihed ved udøvelsen af skønnet over, hvad der tjener kommunens økonomiske interesser bedst. Ved vurderingen af kommunalbestyrelsens økonomiske dispositioner er det forholdene på tidspunktet for dispositionens foretagelse, som er afgørende. Det forhold, at senere indtrufne omstændigheder, der ikke kunne forudses som mulige eller sandsynlige, bevirker, at en disposition måtte få uforudsete negative følger, er således ikke nødvendigvis udtryk for, at dispositionen er kritisabel.

Ved indgåelse af den omhandlede, gensidigt bebyrdende aftale opnåede Brøndby Kommune, at flere kommunale interesser blev tilgodeset. Kommunen fik således finansieret etableringen af et større fodboldanlæg, som ud over at skulle anvendes til professionel fodbold skulle stilles til rådighed - vederlagsfrit - for kommunen.

Ved aftalen fik kommunen endvidere varetaget det kommunale formål at støtte amatøridrætten i kommunen. Kommunen opnåede således, at der af entréindtægterne vedrørende de af BIF A/S arrangerede kampe blev betalt en vis andel til Brøndbyernes Idrætsforening til foreningens ungdomsarbejde for amatører, og at anlægget blev stillet til rådighed for dette arbejde. Ministeriet har herved forudsat, at det er sikret, at Brøndbyernes Idrætsforening kun anvender tilskuddet til opgaver, kommunen kan støtte, og at de almindelige betingelser for ydelse af kommunal støtte til Brøndbyernes Idrætsforening i øvrigt er opfyldt.

På længere sigt opnåede kommunen endvidere at ville få ejendomsret til de af BIF A/S opførte bygninger m.v., uanset hvorledes

mulighederne for afholdelse af professionelle fodboldkampe ville udvikle sig. Ved meget store entréindtægter og dermed hurtig afskrivning af anskaffessummen opnåede kommunen endelig direkte lejebetaling fra BIF A/S.

Under hensyn til aftalens særlige karakter, herunder usikkerheden med hensyn til fremtidige entréindtægter og de aftalte særlige betingelser for betaling af leje, er det vanskeligt at vurdere rimeligheden af de aftalte principper for lejefastsættelsen. Ministeriet finder imidlertid ikke grundlag for at antage, at disse principper er udtryk for begunstiggelse af BIF A/S.

Hvad angår Deres spørgsmål om, hvorvidt kommunen i det foreliggende tilfælde lovligt kunne yde tilskud til professionel fodbold skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Indledningsvis bemærkes, at det af § 2 i vedtægterne for BIF A/S fremgår, at selskabet udover at drive professionel fodbold har til formål at varetage handels- og investeringsvirksomhed. Det følger af almindelige retsgrundsætninger om kommunens opgavevaretagelse, at kommuner normalt ikke kan yde støtte til handels- og investeringsvirksomhed. Kommunal støtte til BIF A/S vil således kunne være udelukket allerede af den grund.

Som anført ovenfor har ministeriet ikke fundet grundlag for at antage, at den omhandlede aftale indebærer, at der ydes kommunal støtte til BIF A/S. Ministeriet har imidlertid fundet anledning til nærmere at redegøre for ministeriets opfattelse af kommunernes muligheder for at yde støtte til professionel fodbold.

Som det fremgår af ovenstående, har Indenrigsministeriet ved brev af 13. april 1983 udtalt, at støtte til en professionel fodboldafdeling ved at stille for eksempel et kommunalt ejet stadion til rådighed for afdelingen på favorable vilkår principielt var i overensstemmelse med reglerne for kommunernes virksomhed, i det omfang formålet var at fremme fodboldsporten og at tilgodese almenhedens interesse i at kunne overvære sportsligt underholdende fodboldkampe. Spørgsmålet om ulovligheden af en så-

dan støtte måtte dog efter ministeriets opfattelse bero på en konkret vurdering.

Ved besvarelsen af et spørgsmål (S 1056) fra et folketingsmedlem har Indenrigsministeriet den 27. april 1983 i tilknytning til ovennævnte udtalelse præciserende udtalt følgende:

"Der er fast tradition for, at kommunerne kan være med til at fremskaffe faciliteter til afholdelse af arrangementer, der henvender sig til en større kreds af lokalsamfundets medlemmer. Traditionen har ikke mindst omfattet faciliteter til forskellige former for idrætsudøvelse, herunder fodbold.

Da der kun i begrænset omfang findes lovgivning på området, er det almindelige kommunalretlige principper, der bliver afgørende for, i hvilken udstrækning og på hvilke betingelser faciliteter kan stilles til rådighed.

Udviklingen i retning af professionel fodbold er som bekendt forholdsvis ny her i Danmark, og der er nødvendigvis fortsat en snæver sammenhæng mellem fodbold som amatøridræt og professionel sport. Det vil ikke være rimeligt, hvis indførelse af professionel fodbold skulle afskære kommunerne fra fortsat at varetage opgaven med at fremskaffe fællesfaciliteter for lokalsamfundet. Det er derfor også uundgåeligt, at støtte til amatør fodbold i en vis udstrækning også kommer professionel fodbold til gode.

Om støtte i en konkret situation har til formål at fremme fodboldsporten i almindelighed, eller om der reelt er tale om at fremme professionel fodbold, kan med andre ord ikke besvares udelukkende ud fra, om den professionelle afdeling har fordele af en ordning.

Om der reelt er tale om en ulovlig støtte til professionel fodbold, f.eks. en støtte, som har til formål at forøge anpartshavernes overskud, må afgøres i hvert enkelt tilfælde ud fra de foreliggende omstændigheder. Indenrigsministeriets skrivelse af 13. april 1983, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, kan opfattes som en illustration af det grundlag, hvorpå en afgørelse om lovligheden af en støtte træffes."

Udviklingen i dansk professionel fodbold har - som fremhævet af Dem i Deres brev af 22. august 1991 til tilsynsrådet - medført, at professionel fodbold drives som egentlig erhvervsvirksomhed efter forretningsmæssige principper og med indtjening som et væsentligt selvstændigt formål.

Det er på denne baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at lovligheden af kommunale tilskud til professionelle idrætsaktivi-

teter må vurderes efter sædvanlige kommunalretlige regler om kommunale tilskud til erhvervsvirksomhed.

Kommuner kan ikke uden særlig lovhjemmel yde individuelle tilskud til erhvervsvirksomheder. Der foreligger ikke særlig lovhjemmel til kommunale tilskud til professionel fodboldaktivitet. Kommuner kan derfor ikke yde tilskud til selskaber, foreninger eller andre, der driver professionel fodboldvirksomhed.

Dersom et selskab eller en forening tillige varetager aktiviteter, som kommunen lovligt kan støtte, f.eks. ikke-professionelle idrætsaktiviteter, vil der dog kunne ydes kommunal støtte til disse aktiviteter, hvis det sikres, at tilskuddet alene kommer de støtteberettigende aktiviteter til gode.

Vedrørende Deres spørgsmål om borgmester Kjeld Rasmussens eventuelle inhabilitet ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen i møderne den 14. august og den 11. september 1991 bemærkes følgende:

Forvaltningslovens § 3, stk. 1, (lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer) har følgende ordlyd:

"Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

.....

3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,

.....

5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed."

Efter det oplyste var Kjeld Rasmussen medlem af foreningen BIF's Venner, da Brøndby Kommunalbestyrelse i mødet den 14. august 1991 behandlede aftalen mellem kommunen og BIF A/S.

Det er endvidere oplyst, at Kjeld Rasmussen den 15. august 1991 meldte sig ud af foreningen og således ikke var medlem af foreningen, da kommunalbestyrelsen den 11. september 1991 godkendte aftalen med BIF A/S.

Det antages, at inhabilitet i henhold til lovens § 3, stk. 1, nr. 3, kun foreligger, såfremt den pågældende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har nær tilknytning til den pågældende juridiske person, jfr. den kommenterede forvaltningslov ved John Vogter, 1992, side 92f. Efter Indenrigsministeriets opfattelse er det tvivlsomt, om foreningen BIF's Venner, der ejede 1/3 af aktiverne i Euro Sportsholding A/S, som ejede samtlige A-aktier i BIF A/S, havde en særlig interesse i udfaldet af sagen om aftalen mellem Brøndby Kommune og BIF A/S. En besvarelse af dette spørgsmål forudsætter en nærmere gennemgang af bl.a. Euro Sportsholding A/S' eventuelle øvrige engagementer i BIF A/S og af holdingselskabets øvrige aktiviteter.

Indenrigsministeriet finder imidlertid, at borgmester Kjeld Rasmussen, der ikke deltog i ledelsen af foreningen, under alle omstændigheder ikke havde en så nær tilknytning til denne gennem sit medlemskab, at borgmesteren var inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, da Brøndby Kommunalbestyrelse den 14. august 1991 behandlede spørgsmålet om udvidelse af Brøndby Stations opvisningsbane.

Der foreligger efter Indenrigsministeriets opfattelse heller ikke i øvrigt omstændigheder i sagen, som er egnede til at vække en sådan tvivl om Kjeld Rasmussens upartiskhed, at der er grundlag for at antage, at borgmesteren var inhabil i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5.

Indenrigsministeriet skal endelig for så vidt angår Deres klage over tilsynsrådets fremgangsmåde ved fremsendelse af rådets udtalelse af 21. november 1991 til Dem bemærke, at De i Deres første henvendelse til tilsynsrådet om den foreliggende sag havde underskrevet Deres brev på følgende måde: "SF's repræsentanter

i Brøndby Kommunalbestyrelse, Mia Madsen, John Barber", jf. Deres brev af 22. august 1991. Først i Deres brev af 19. september 1991 til tilsynsrådet har De anført Deres privatadresse dog uden udtrykkeligt at angive, at tilsynsrådets svar skulle sendes til denne adresse.

Indenrigsministeriet finder ikke grundlag for at antage, at den af tilsynsrådet anvendte fremgangsmåde, hvorved tilsynsrådets svar til Dem er fremsendt via rådhuset i Brøndby Kommune, er ulovlig. Som anført ovenfor kan ministeriet ikke tage stilling til, om et tilsynsråds sagsbehandling er i overensstemmelse med god forvaltningsskik.

Enslydende skrivelse er tilsendt kommunalbestyrelsesmedlem John Barber/Mia Madsen.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Tilsynsrådet for Københavns Amt, Brøndby Kommunalbestyrelse, Atletikklubben Brøndby og Undervisningsministeriet.

Med venlig hilsen

Grethe Løgstrup

3) Tilsynsrådet for Københavns Amt: Not.

Hvilket herved meddeles, idet bemærkes, at det er ministeriets opfattelse, at et beløb svarende til de lånefinansierede anlægsudgifter, som BIF A/S har afholdt til ombygning og udvidelse af stadionanlægget, skal henregnes til Brøndby Kommunes låntagning, jf. § 4, stk. 1, i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 496 af 30. juni 1989 om kommunernes låntagning og meddelelse af garanti (med senere ændringer). Uden tilsvarende ledig kommunal låneramme forudsættes deponering i overensstemmelse med reglerne herom i bekendtgørelsen. Ovenstående er ligeledes meddelt Brøndby Kommunalbestyrelses dags dato.

4) Brøndby Kommunalbestyrelse: Not.

Hvilket herved meddeles, idet bemærkes, at det er ministeriets opfattelse, at et beløb svarende til de lånefinansierede anlægsudgifter, som BIF A/S har afholdt til ombygning og udvidelse af stadionanlægget, skal henregnes til Brøndby Kommunes låntagning, jf. § 4, stk. 1, i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 496 af 30. juni 1989 om kommunernes låntagning og meddelelse af garanti (med senere ændringer). Uden tilsvarende ledig kommunal låneramme forudsættes deponering i overensstemmelse med reglerne herom i bekendtgørelsen. Ovenstående er ligeledes meddelt Tilsynsrådet for Københavns Amt.

5) Frederiksberg Kommune (st. not.ifølge særlig aftale med Morten Engberg)

6) Ø-afdelingen (st. not) - j.nr. 1992/1532/153-1

7) Undervisningsministeriet (st. not) - j.nr. 32-01-21/92

8) HUSK

9) RESUME (hurtigt)